

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Helse Sør-Øst RHF

For 2021

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger storinnkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer og tjenester som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i både egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Den nye åpenhetsloven (Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold) vil gi offentlig sektor et enklere arbeid med å ettergå at leverandører etterlever de forpliktelser som følger av anskaffelseslovens § 5. Bedrifts-/virksomhetsmedlemmer i Etisk handel Norge rapporterer på arbeidet med aktsomhetsvurderinger og oppfyller åpenhetslovens krav om redegjørelse for aktsomhetsvurderinger og langt på vei informasjonsplikten, ifølge Oslo Economics Konsekvensutredning av lovforslaget. Et viktig verktøy for oppdragsgivere i leverandør oppfølgingen er det nasjonale kontraktsvilkåret for etisk handel utarbeidet av Etisk handel Norge og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Kontraktsvilkåret stiller krav til leverandørers aktsomhetsvurderinger i tråd med åpenhetsloven og OECDs retningslinjer.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig og bærekraftig handel og konkurranse på like vilkår mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, miljø, kvalitet og leveringssikkerhet. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene og tjenestene får grunnleggende menneskerettigheter oppfylt og at produksjonen ikke skader miljø eller klima.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet i arbeidet.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: Terje Rootwelt, administrerende direktør Helse Sør-Øst RHF

Mange av forbruksvarene i norske sykehus produseres i andre deler av verden. Behandling av norske pasienter skal ikke bidra til dårligere helse for ansatte som produserer varer i andre land – derfor er det viktig å følge opp menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter hos våre leverandører.

Helseregionenes felles innkjøpsorganisasjon Sykehusinnkjøp HF har et særskilt ansvar for oppfølging av etisk handel i leverandørkjeden. Pandemien og restriksjoner har medført at Sykehusinnkjøp HF ikke har gjennomført fysiske revisjoner på produksjonssteder i lavkostland. Med bakgrunn i dette har det vært viktig å følge opp våre avtaleleverandører og deres arbeid i sine leverandørkjeder. Sykehusinnkjøp HF har i løpet av 2021 i anskaffelser av medisinske varer stilt krav om at leverandørene oppgir produksjonsland. Dette er til stor nytte ved risikovurderinger, ikke bare innen etisk handel, men også innen leveringssikkerhet og logistikk.

I 2021 ble det vedtatt felles klima- og miljømål for spesialisthelsetjenesten. Målene bygger på FNs bærekraftsmål og skal bidra til å redusere utslipp, og forbedring av arbeidet med miljø og bærekraft fra vår sektor. Et av målene omhandler å redusere bruk av helse- og miljøskadelige stoffer i produkter som benyttes i sykehusdrift. Dette målet vil bidra til å redusere eksponering for helse- og miljøskadelige stoffer for pasienten, våre medarbeidere og ikke minst ansatte i leverandørkjeden.

Terje Rootwelt, administrerende direktør Helse Sør-Øst RHF

Om virksomheten:

Navn:

Helse Sør-Øst RHF

Antall ansatte:

81 000

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

31 140 000 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

0

Hvilke varer som omfattes:

Når det gjelder antall anskaffelser, leverandører, totalverdi og hvilke varer som omfattes vises det til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

Antall leverandører:

0

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

0

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Signe Hveem

Stilling: Spesialrådgiver HMS og samfunnsansvar

Epost: signe.hveem@helse-sorost.no

Telefon: 99407955

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2009

“Behandling av norske pasienter skal ikke bidra til dårligere helse for ansatte som produserer varer i andre land – derfor er det viktig å følge opp menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter hos våre leverandører.”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Det er vedtatt ett nytt rammeverk for samfunnsansvar for helseforetakene i Norge. Følgende mål er satt: "Spesialisthelsetjenesten skal være ledende i sitt arbeid med miljø og bærekraft, og fremme god helse gjennom miljøvennlig drift". FNs bærekraftsmål ligger til grunn for rammeverket. Helse Sør-Øst RHF vil bruke dette til å understøtte sitt arbeid med etisk handel.	I 2021 er det vedtatt felles klima- og miljømål for spesialisthelsetjenesten. Målene er innarbeidet i Spesialisthelsetjenesten rammeverk for miljø og bærekraft. Se lenke: https://helse-sorost.no/om-oss/vart-oppdrag/hva-gjor-vi/regionale-planer-og-strategier#miljo

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Det er vedtatt felles klima og miljømål for helseforetakene i Norge. FNs bærekraftsmål ligger til grunn for målene og Helse Sør-Øst RHF vil bruke dette til å understøtte sitt arbeid med etisk handel.
Et av målene omhandler å redusere bruk av helse- og miljøskadelige stoffer i produkter som benyttes i sykehusdrift. Dette målet vil bidra til å redusere ekspansjon for helse- og miljøskadelige stoffer for pasienten, våre medarbeidere og ansatte i leverandørkjeden.
De fire helseregionene sluttet seg til COP26 helseprogram under klimakonferansen i Glasgow. Helseprogrammet har tre mål: 1. Gjennomføre en nasjonal analyse av sårbarhet og tilpasningsbehov relatert til klimaendringer og helse innen utgangen av 2022. 2. Gjennomføre en utvidet evaluering av status for klimagassutslipp fra helsesektoren innen utgangen av 2022. 3. Etablere et veikart for en lavutslipps helsesektor i samarbeid med stat, kommuner og relevante aktører, tentativt innen utgangen av 2023. Veikartet skal gi retning mot en bærekraftig lavutslipps helsesektor innen 2050 og en klimanøytral drift i helseforetakene innen 2045.

Mål / aktiviteter

Revidering av etiske retningslinjer for Helse Sør-Øst.

Statens eierutøvelse skal bidra til å nå statens mål på en bærekraftig og ansvarlig måte. Staten forventer at selskapene er ledende i arbeidet for å være ansvarlige virksomheter og at de skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder for å identifisere og håndtere risiko som virksomheten påfører samfunn, mennesker, miljø og klima

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Arbeidet er forankret i etiske retningslinjer for Helse Sør-Øst, regional utviklingsplan, Rammeverk for klima og miljø, styresaker og i oppdrags- og bestillingsdokument til Sykehusinnkjøp HF.

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

Helse Sør-Øst regionale utviklingsplan for 2035 og Rammeverk for miljø og bærekraft omtaler arbeid med samfunnsansvar og FNs bærekraftsmål. For innkjøp henvises det til rapporten fra Sykehusinnkjøp HF.

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Vår rapportering på fremdrift på etisk handel skjer årlig gjennom rapportering til Etisk Handel Norge.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

Kontaktpunkt i Helse Sør-Øst RHF er avdeling for personal og kompetanseutvikling ved spesialrådgiver Signe Hveem.

Avdeling for innkjøp og logistikk bistår også i arbeidet ved spesialrådgiver Mona Stainsby.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

I Helse Sør-Øst RHF koordineres arbeidet med miljø og samfunnsansvar regionalt og tverrregionalt av avdeling for personal og kompetanseutvikling. Direktør for personal og kompetanseutvikling er leder av samarbeidsutvalget for klima, miljø og samfunnsansvar i spesialisthelsetjenesten.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Helse Sør-Øst RHF er orientert om kurs og kompetansehevende tiltak som tilbys via Etisk handel Norge. Helse Sør-Øst RHF har blant annet hatt deltagere på kurs i ansvarlig næringsliv og aktsomhetsvurderinger i regi av Norges kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv. Forøvrig vises det til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Gjennom styringsgruppearbeid blir Helse Sør-Øst RHF orientert om risiko ved gjennomføring av anskaffelsene. Risikokartleggingen som fremlegges er utarbeidet av Sykehusinnkjøp HF. Forøvrig vises det til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

2.2 Etske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktvilkår
Helse Sør-Øst RHF gjennomfører ikke egne anskaffelser. Det vises derfor til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.					

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Ja

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status
Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.			

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Helse Sør-Øst RHF har i de tilfeller hvor det har vært avdekket avvik bedt Sykehusinnkjøp HF om informasjon og forslag til lukking av avvik. Sykehusinnkjøp HF har orientert Helse Sør-Øst RHF om gjennomføringen av tiltak og status mht lukking av avvik.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Avdeling for samfunnsansvar har hatt innlegg om etisk handel i leverandørkjeden i nettverk for HMS-ledere i Helse Sør-Øst.	Øke kompetansen om ivaretagelse av arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeden.	HMS-ledere/rådgivere i foretaksgruppen.

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Virksomheten holdes informert om arbeidet med etisk handel ved at dette er et punkt som inngår i prosjektplan, konkurransegrunnlag og kontrakter som inngås med leverandører.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Arbeidet med etisk handel kommuniseres gjennom arbeidet Sykehusinnkjøp HF gjennomfører og Spesialisthelsetjenestens rapport for samfunnsansvar.

Kontakt:

Helse Sør-Øst RHF

Signe Hveem

signe.hveem@helse-sorost.no

99407955